

Titel

Onderzoek naar GBS-bacterie en bevallen met antibiotica

Specialisme

Obstetrie en gynaecologie

Soort document

Cliënteninformatiefolder

Algemeen

Pasgeboren baby's kunnen ziek worden door infecties. Als dat binnen drie dagen na de geboorte gebeurt, spreken we van een vroege vorm van een infectie. De infectie kan mild verlopen maar kan ook leiden tot bijvoorbeeld een hersenvliesontsteking, longontsteking of een bloedinfectie. Een veelvoorkomende bacterie die een infectie kan veroorzaken bij pasgeboren baby's is de Groep B Streptokok (GBS).

Wij geven deze folder aan zwangeren met een verhoogd risico op het overdragen van deze bacteriën op de baby tijdens de bevalling. In deze folder staat informatie over:

- de GBS-bacterie en besmetting van de baby;
- risico op ziek worden en verschijnselen van de baby;
- onderzoek naar besmetting met GBS bij de zwangere;
- de voor- en nadelen van bevallen met antibiotica.

De GBS-bacterie en besmetting van de baby

Bacterie Groep B Streptokokken

Streptokokken zijn bacteriën die zich vooral in de darmen bevinden en soms ook in de baarmoedermond of vagina. Er bestaan verschillende soorten streptokokken. De Groep B Streptokok (GBS) is er één van. Ongeveer één op de vijf zwangere vrouwen draagt GBS bij zich. In de meeste gevallen zonder dat ze er last van hebben en dus zonder dat ze het weten. In sommige gevallen veroorzaakt GBS een blaasontsteking, dan zijn ze in de kweek van de urine te vinden.

Besmetting van de pasgeboren baby

Wanneer een vrouw de GBS-bacterie bij zich draagt, kan de baby hiermee besmet worden op drie manieren:

- in de baarmoeder: als de vliezen zijn gebroken, kunnen de bacteriën terechtkomen in het vruchtwater en ook de baby bereiken;
- in de vagina tijdens de bevalling;
- na de geboorte: dit gebeurt dan meestal in de eerste dagen na de bevalling via de handen van een volwassene. De kans op besmetting neemt af als de baby 12 weken oud is.

De meeste kinderen die bij hun geboorte worden besmet met GBS, merken daar niets van. De bacterie is dan wel terug te vinden aan de buitenkant van hun lichaam, maar zij worden daar niet ziek van.

Risico op ziek worden en verschijnselen bij de baby

Eén op de duizend pasgeborenen die per jaar in Nederland worden geboren, wordt wel ziek door GBS. De ziekte kan zich snel ontwikkelen, soms binnen enkele uren. Bij deze baby's zien we vaak de volgende verschijnselen:

- een grauwe kleur;
- ander gedrag (bijvoorbeeld klaaglijk huilen of lusteloosheid);
- slecht drinken;
- een te lage (lager dan 36 °C) of te hoge (hoger dan 38 °C) lichaamstemperatuur;
- een snelle of kreunende ademhaling waarbij de neusvleugels bewegen.

Onderzoek naar besmetting met GBS bij de zwangere

Een aantal factoren verhoogt de kans op een besmetting met GBS bij een baby. In sommige gevallen geven wij het advies om te onderzoeken of de zwangere drager is van GBS-bacterie en/of te bevallen met antibiotica. In bepaalde gevallen kunnen zwangeren zelf kiezen voor een onderzoek naar GBS en/of met antibiotica te bevallen. Hieronder meer informatie over deze situaties.

Advies voor onderzoek naar GBS en bevallen met antibiotica

Het advies is om zwangeren te onderzoeken of ze drager zijn van GBS-bacterie in de volgende gevallen:

- dreigende vroeggeboorte met of zonder gebroken vliezen;
- meer dan 24 uur gebroken vliezen bij meer dan 37 weken zwangerschap.

Komt er uit het onderzoek dat de zwangere drager is van de GBS-bacterie? Dan is het medische advies om te bevallen met antibiotica om het risico op overdragen van de bacterie te verkleinen. Bevallen met antibiotica heeft voor- en nadelen. De behandelaar bespreekt het advies om met antibiotica te bevallen en de voor- en nadelen met de zwangere.

Mogelijkheid voor onderzoek naar GBS en bevallen met antibiotica

In de volgende gevallen bieden wij de mogelijkheid voor onderzoek naar GBS. Als er uit het onderzoek komt dat de zwangere drager is dan is het advies om te bevallen met antibiotica. Dit onderzoek zal plaats vinden tussen 35 en 37 weken zwangerschap:

- als de moeder eerder besmet is geweest met de GBS-bacterie;
- een eerder kind dat ziek is geworden waarbij de oorzaak niet duidelijk is.

In sommige gevallen is er geen reden om onderzoek te doen bij de zwangere maar wel om te bevallen met antibiotica:

- een eerder kind dat ziek is geworden van de GBS-bacterie;
- als bij de zwangere een urineweginfectie met de GBS-bacterie in de huidige zwangerschap is vastgesteld; Ook als deze is behandeld.
- als de zwangere tijdens de bevalling koorts krijgt.

Indien er in de huidige zwangerschap een GBS-positieve kweek is geweest maar er geen andere risicofactoren zijn dan moet bevallen met antibiotica overwogen worden.

Voor- en nadelen van bevallen met antibiotica

Bevallen met antibiotica heeft voor- nadelen. De behandelaar bespreekt het advies om met antibiotica te bevallen en de voor- en nadelen met de zwangere. Op basis daarvan kan zij zelf een keus maken. De huidige kosten voor de kweek zijn te vinden op:

<https://www.labmicta.nl/algemeen/tarieven/> De kosten kunnen van invloed zijn op het eigen risico.

Het verkrijgen van de antibiotica gebeurt middels twee giften die na elkaar gegeven worden met een tussenpose van vier uur. Beide giften moeten gegeven worden voor een optimaal resultaat.

Voordelen

- bevallen met een infuus met antibiotica verkleint de kans dat de baby GBS-ziekte krijgt met 80-90%. De beste behandeling bestaat uit twee of meer giften met antibiotica. Na één gift vindt er ook een verkleining plaats van de kans dat de baby GBS ziekte krijgt.

Nadelen

- bij het geven van antibiotica tijdens de bevalling is er nog een kleine kans op GBS-ziekte. Ook andere bacteriën kunnen voor een infectie zorgen;
- bevallen moet in het ziekenhuis vanwege het infuus met antibiotica. Soms wordt een bevalling dan ingeleid;
- er is kans op een overgevoeligheidsreactie op de antibiotica bij de zwangere;
- bij het gebruik van antibiotica kunnen de darmen van de baby negatief beïnvloed worden. Er zijn dan minder "goede" bacteriën in de darmen die belangrijk zijn voor een goede darmwerking. Borstvoeding heeft hier een positieve invloed op.

Vragen

Vragen stellen over het onderzoek naar de GBS-bacterie of bevallen met antibiotica kan altijd bij de behandelaar.

Datum protocol

Gepubliceerd in 2019.